

Motion till riksdagen

1988/89:So444

av Sigge Godin (fp)

Minskad alkoholkonsumtion

Det är vetenskapligt bevisat att alkoholskadorna ökar när den totala alkoholkonsumtionen ökar. Erfarenhetsmässigt vet vi att en sjunkande totalkonsumtion också leder till minskade skador. Den totala alkoholkonsumtionen minskade med ca 20 procent från 1977 till 1985. Detta förhållande har bevisligen gett positiva effekter i sjukvården, enligt undersökningar gjorda av alkoholforskaren Gunnar Ågren m.fl. Detta bekräftar att kampen mot alkoholskadorna måste ha sin tyngdpunkt i det förebyggande arbetet.

Artur Solarz, forskare vid Brottsförebyggande Rådet, BRÅ, har undersökt brottsligheten bland missbrukare. Hans studier visar att avancerade alkoholister svarar för fyra gånger fler brott än svensken i gemen, medan narkomanerna svarar för tre gånger fler brott än Medelsvensson. Undersökningsresultatet överraskar, men visar att en aktiv alkoholpolitik också ger andra positiva effekter än hälsomässiga.

Sverige har anslutit sig till Världshälsoorganisationens (WHO) beslut att den totala alkoholkonsumtionen ska minskas med minst 25 % fram till år 2000. WHO-målsättningen är ett led i strävan för en bättre folkhälsa.

Nationalekonomen Anders Johnson har visat att alkoholen svarar för ungefär en femtedel av sjukvårdskostnaderna. I socialstyrelsens idéprogram för kampen mot alkoholskadorna sägs att uppskattningsvis 300 000 svenskar har så pass hög alkoholkonsumtion att det påverkar deras arbete, familjeliv och hälsa. Det innebär att alkoholen indirekt drabbar omkring 1 miljon människor bara i Sverige. Socialstyrelsen skriver vidare att minst 6 000 dödsfall per år har samband med alkohol. Cirka 10 % av både dödlighet och total vårdkonsumtion i Stockholms län förklaras av alkoholrelaterade sjukdomar.

Den svenska alkoholpolitiken har mångåriga traditioner och anses vara en förebild för andra länder. Tyvärr har ordet alkoholpolitik fått en negativ klang. Detta borde kunna ändras genom att man profilerar alkoholpolitiken som en del i folkhälsoarbetet.

Anledningen till att WHO:s Europaregion uppmanat sina 33 medlemsländer att minska den totala alkoholkonsumtionen med minst en fjärdedel är att samtliga dessa länder präglas av "välfärdssjukdomar". Det är folkhälsoproblem som har sin grund i att människorna har felaktiga kostvanor, hög alkohol- och tobakskonsumtion. I Afrika och Asien är infektionssjukdomar, malaria, AIDS m.m. de dominerande hälsoproblemen.

I Sverige borde en kampanj med målsättningen att förbättra folkhälsan genomföras. Kampanjen bör lyfta fram de positiva effekter som blir följden av en minskad alkoholkonsumtion. Exempel på sådana påtagliga effekter

är minskade vårdköer, bättre vård, bättre arbetsmiljö, säkrare trafik, mindre brottslighet i allmänhet och mindre våldsbrottslighet i synnerhet.

I en hälsokampanj måste naturligtvis AIDS-faran inkluderas. På sikt är alkoholen en större riskfaktor beträffande AIDS än narkotikan. Alltför få människor beaktar faran i att alkoholen redan i små mängder försämrar omdömet. I socialstyrelsens idéprogram sägs att alkohol och HIV är förknippade med varandra. "Vid konsumtion av alkohol kan risken öka att smittas av HIV-infektion eller andra sexuellt överförbara sjukdomar. Detta p.g.a. att omdömet påverkas av alkohol och de försiktighetsregler man annars är medveten om kan tona bort vid ett berusningstillfälle. Speciellt gäller detta de ungdomar mellan 18—25 år som berusar sig ofta och som har många fler tillfälliga sexuella kontakter än vuxna." I detta sammanhang bör det också påpekas att alkoholen utgör grogrund för narkotikamissbruk. Det handlar om att välja livsstil.

Förutsättningarna för att en kampanj som utgör en del av folkhälsopolitiken skall lyckas är att den påverkar människor i deras närmiljö. Det är viktigt att de positiva effekterna av den minskade alkoholkonsumtionen förs ut genom olika kanaler. Om vi kan påvisa att landstingsskatten kan minskas därför att vårdkonsumtionen minskar, eller om vi kan påvisa att kommunernas kostnad för socialvården minskar får vi större förståelse för åtgärder riktade mot alkoholen.

Regeringen bör ta initiativ till en kampanj för en bättre folkhälsa och för en minskad alkoholkonsumtion. En sådan kampanj bör bedrivas i samarbete mellan staten, Landstingsförbundet, Kommunförbundet och folkhälsovervakningen.

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av en folkhälsokampanj.

Stockholm den 21 januari 1989

Sigge Godin (fp)